СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 96. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 24. квітня, 1929. VOL. XXXVII. No. 96. Jersey City, N. J., Wednesday, April 24, 1929. THREE CENTS.

ГУВЕР ВЗИВАЄ ДО ПОШАНИ ЗАКОНІВ

ЗВЕРТАЄ УВАГУ НА ВЕЛИЧЕЗНИЙ ЗРІСТ ЗЛОЧИНСТВ. У ЗЛОЧИНАХ ДОБАЧУЄ ВЕЛИКУ НЕБЕЗПЕКУ ДЛЯ ДЕРЖАВИ.

НЮ ЙОРК, 23. квітня. — Президент Гувер виголосив свою першу публичну промову з того часу, як став президентом. А виголосив її на річнім конґресі „Ди Есошіейтед Пресс".

Президент прибув до Ню Йорку в понеділок, о год. 12.45 в полудне й остав тут дві години. Промову виголосив підчас лончу в готелю Валдорф. Промову передано по радіо, а підчас лончу слухали її представники преси, що зїхалися на конґрес зі всіх сторін Америки.

Президент Гувер підніс таке:

Кождого року гине в Злучених Державах 9,000 людей, убитих бандитами. Тільки половина тих злочинців попадає до вязниці. Менше як шеста часть буває засудженою, а й з тої частини дуже мале число дістає заслужену кару. В Злучених Державах процентово гине річно шляхом злочину 25 разів більше людей ніж в Англії. Чи то на селі чи в місті, ніхто не почуває себе безпечним і потерпає за життя і свій маеток.

Президент добачує в тім всім велику небезпеку. Преса повинна на це звернути увагу й допомогти правительству повести боротьбу зі злочинами. Кождий мусить навчитися шанувати й виконувати закони. Президент говорив загально й підніс, що прогибіційний закон є рівнож причиною упадку поваги законів. Тому саме треба пильнувати, щоби він був респекований.

Президент згадав між иншим і те, що призначить спеціяльну комісію з людей науки, які будуть мати розслідити ту важну проблему й предложити проєкт, як цьому лихови зарадити.

ФАРМЕРСЬКА СПРАВА В СЕНАТІ.

ЗАКОНОПРОЄКТ ВІДІЙШОВ ДО СЕНАТУ БЕЗ УЗГЛЯДНЕННЯ ПРОТЕСТУ ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН, 23. квітня. — Сенатський Хліборобський Комітет рішив 8 голосами проти 6 відослати фармерський законопроект у тім виді, як його виготовила комісія.

Та по всякій правдоподібности цей проект не перейде. През. Гувер буде мати за собою більшість. Як тільки він спротивився фармерським експортовим облігаціям, уже в самім комітеті шість членів пішли за Гувером, хоч перед його протестом законопроект мав за собою всіх членів комітету.

СИНКЛЄР ПІДЕ ТАКИ ДО ВЯЗНИЦІ.

ВАШИНГТОН, 23. квітня. — Найвищий Суд відкинув апеляцію нафтового маґната Герри Синклєра в справі його засуду на кару тримісячної вязниці.

Лишається ще тільки один спосіб ратунку, а це уласкавлення з боку президента Гувера.

ЗА ОБМЕЖЕННЄМ ЗБРОЄННЯ НА МОРЮ.

ВАШИНГТОН ЗДИВОВАНИЙ З ПРОПОЗИЦІЇ ҐИБСОНА.

ВАШИНГТОН, 23. квітня. — Виходить, що тільки президент Гувер і секретар стейту знали про те, що предложить в Женеві Ґибсон у справі обмеження зброєння на морі. Пропозиція Ґибсона викликала ще більше здивованнє ніж предложенне Гюза в 1921 році.

Тепер стає ясним, що Гувер хоче добитися за всяку ціну загального обмеження морських зброєнь.

УКРАЇНЕЦЬ УПАВ З 8 ПОВЕРХА.

НЮ ЙОРК, 23. квітня. — Василь Хомин, літ 32, чистив вікна, як зломилася рама вікна, за яку він держався і нещасний злетів з 8 поверха будинку на землю й згинув на місці. Полишив жінку і двоє дітей.

Американські ґазети, які доносять про цей випадок, подають, що Хомин походив з України та що похорон відбувся в українській греко-кат. церкві.

ВІДДАЛИ ПОШАНУ ЖУРНАЛІСТОВИ.

НЮ ЙОРК, 23. квітня. — На річнім конґресі „Ди Есошіейтед Пресс" ухвалено поставити в будинку орґанізації памятник помершому недавно журналістови, Мелвилови О. Стонови, а рівнож вибити зі сталі його подобу й розіслати на памятку всім членам орґанізації.

Стон поклав основи під „Есошіейтед Пресс", у якій працював понад 30 літ.

ЛІКАРІ ПРОТИ ПОЛІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 23. квітня. — Нюйорське Медичне Окружне Товариство запротестувало на своїх зборах проти поліційного наїзду на клініку, підчас якого забрано записки, що відносяться до контролі народин. Лікарі нарікали, що поліція насилає детективів і слідить за лікарями та шукає за їх записками, щоби дізнатися про детайлі, що стоять у звязку з контролею народин. Лікарі твердять, що таке поступованне з боку поліції може потягнути за собою дуже погані наслідки.

ДОСТОЙНИКИ ПАЧКАРАМИ.

ГАВАНА, 23. квітня. — Приарештовано двох кубанських офіцирів, двох цлових урядовців і 8 визначних осіб, що займалися пачкованнем опіюму, вартости $60,000.

ЗОЛОТЕ ТЕЛЯ.

НЮ ГЕЙВЕН, 23. квітня. — Крисчен Ґос, декан принстонського університету, виголосив промову на банкеті „Де Єйл Дейлі Нюс", в якій підніс, що в Америці найбільше терпимо морально у школах і в приватному та публичному житті через те, що клонимо свої голови перед золотим телям.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛУЦЬКУ.

Окружний суд у Луцьку розбирав справу 22 осіб з Ковельщини й Володимирщини, арештованих в березні м. р. в підозрінню за приналежність до КПЗУ. Підчас розправи обжаловані відмовилися від зізнань, тому, що на розправу не явилися їх оборонці. Але, як доносять польські часописи, цей „інцидент" в наслідок „енерґічних" зарядження зліквідовано. 18-го березня запав вирок, засуджуючий чотирох обвинувачених по 10 літ тюрми, 1—6 літ тюрми, а 14 — по 4 роки тюрми.

ОГИДНЕ ЯВИЩЕ.

„Комуніст" подає, що на фабриках Рад. України виявлено знову ряд протижидівських ексцесів. На копальні „Північній", в Донбасі, старший майстер кріваво побив Жида-робітника Броннтейна за те, що той напився води із склянки майстра. На Горлівських шахтах натовп робітників скинув Жида робітника Бродецького до виходка, де нещасливий задушився. Характеристичне є що комуністичні орґанізації цілком не реаґують на антижидівські ексцеси. Стали відомі випадки, коли комуністи погрожували Жидам, що викинуть їх з фабрик. З Харкова вислано до Донбасу слідчу комісію.

ІСПИТИ ПРОФЕСОРАМ.

Большевицькі невдачі в комунізованню вищої школи викликали комісаріят народньої освіти на таке зарядження, що навіть добрі знавці відносин були здивовані. Кожний професор, який досягне 65 років віку, має ставати на іспит перед комісію, складену з комуністичних студентів. Цій комісії професор має подати докладний життєпис за останніх десять років свого життя. Комісія має вирішити, чи має професор залишатися надалі при школі, чи має бути звільнений. Рішення комісії є безапеляційне. В сей спосіб сподіваються большевики звільнити більшу скількість професорських посад для нововипечених молодих комуністичних професорів, — та сама метода, якої колись вживали царські чорні міністри. Кассо та Шварц.

НЕВДАЧА З КОНЦЕСІЄЮ.

В Москві переведено ліквідацію німецько-большевицького підприємства „Русстранзіт", яке перевозило німецькі товари через Большевію до Персії. Розміру страт ще докладно не виснено. Покищо стверджено, що на цьому підприємстві обидві сторони мали недобору коло 6 міліонів карбованців.

„ТРОЦЬКІСТИ".

З Москви доносять, що в Саратові відкрито орґанізацію „троцькістів", яка складалась переважно із залізничих робітників. Троцькісти аґітували проти державної позички, закликали відозвами до страйку і позакладали свої „ячейки" в місцевій залозі.

ТИФ У БЕСАРАБІЇ.

З Булобоки, повіт Ізмаіл, подають звістку, що там начислюється 17 випадків тифу.

БРАК ПАПЕРУ.

„Комуніст" доносить, що в наслідок катастрофального браку паперу совітські державні видавництва застановили видання шкільних підручників та инших книжок. Причиною цього явища є сконцентровання всіх запасів паперу в Москві, звідкіль приділяється для України невистарчаюючу скількість, що покриває тільки 40% запотребовання українського ринку. „Комуніст" зазначує, що коли кріза продовжиться, то стане неможливим навіть видання аґітаційних брошур, а часописі мусітимуть зменшити свій формат.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС В КОЛОМИЇ.

Дня 20. березня відбулася перед лавою присяглих в Коломиї тайна розправа проти студента прав Дмитра Печенюка за те, що підчас домашньої ревізії знайдено у нього летючки УВО і нелеґальну часопис „Сурма". Судді присяглі заперечили вину обжалованого, так що він по 4½-місячній слідчій тюрмі вийшов на волю.

За таку саму провину львівський суд засудив Костя Огородника, селянина зі Стрия, у якого найдено летючки УВО, а які він дістав від студента Юліяна Гошовського, а цей послідний від тов. С. Новицького — на три місяці тяжкої вязниці. Гошовського на 8 місяців, а Новицького на 12 місяців вязниці.

НОВІ АРЕШТИ НА КОВЕЛЬЩИНІ І НА ДУБЕНЩИНІ.

„Слово польске" подає, що на терені повітів ковельського і володимирського поліція перевела „ліквідацію" повіткому в Ковлі, райкому в Турийську і кілька ячейок в володимирському повіті. Арештовано загалом 54 людей, які замкнено в тюрмі до диспозиції судової влади.

По арештованнях мала появитися в Ковлі відозва, протестуюча проти арештів і тих метод, якими послугувалася в час арештовання поліція. За цю відозву арештовано й посаджено в тюрму дальших 7 осіб.

Відтак слідча поліція „зліквідувала" дві ячейки в Дубенщині, при чім арештовано 8 осіб, між ними Гнітецького і Ляса, що були ревними діячами місцевих Просвіт.

Холмське „Нове Життя", подаючи ці відомости за „Словом польським", потверджує, що арешти й ревізії, „бадання" і т. п. були, але все проче про ячейки, політкоми і т. д. — це видумка „Слова польського", яке в той спосіб хоче виправдати наґінку польської поліції на українське населення.

РОЗВЯЗАННЯ „СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ".

Сенат львівського університету розвязав письмом з 25. березня т-во „Студентська Громада" у Львові з причини „ствердженого розвивання діяльности, що виходить разяччо поза рамці обсягу ділання товариства, означеного в статуті, ухваленого академічним сенатом".

Виділ т-ва під загрозою особистої відвічальности має негайно передати статут ректорови університету й занехати всяку дальшу діяльність.

ВІДГОМІН ПЕРШОТРАВНЕВИХ ДЕМОНСТРАЦІЙ В КОВЛІ.

В Ковлі відбувся процес проти 21 селян і робітників, обвинувачених за першотравневі демонстрації, в часі яких арештовано 40 осіб. Трох арештованих сиділо весь час аж до процесу в тюрмі, прочі були звільнені за кавцією по 500 зол. З них 13 засуджено по одному рокові вязниці, одного на пів року, а пятьох увільнено.

РЕВІЗОР З АМЕРИКИ.

З Харкова доносять, що туди прибув жидівський публіцист Рейзін, який має відвідати осередки жидівського замешкання на Україні і розглянути становище жидівських хліборобських кольоній. Його вислали американські жидівські орґанізації, від яких залежить дальше фінансовання жидівської кольонізації на Україні, а тому совітська влада зустрічає його з великою пошаною.

„ХРИСТОМОЛ".

Німецького пастора Ашберґа в Дніпропетровськім покарано на три роки увязнення за орґанізацію християнської спілки молоді „Христомол".

ПРОЄКТИ УВІЧНЕННЯ ПАМЯТИ Т. ШЕВЧЕНКА.

15. березня в Харкові відкрилася виставка проєктів увічнення памяти Т. Шевченка. Виставка триватиме в Харкові до 4-го квітня, а звідти переїздить до Київа.

НОВІ ПРИДБАННЯ ІНСТИТУТУ ШЕВЧЕНКА.

Недавно харківська філія Інституту Шевченка одержала з Москви й Ленінграду 62 малюнки Шевченка. Незабаром з РСФРР мають надійти до інституту ще матеріяли про укранських письменників, що переховуються по російських архівах.

НЕ ХОЧЕШ КОМУНИ — ИДИ ДО ВЯЗНИЦІ.

У Васильківській окрузі заарештовано 25 селян за спір проти заложення господарчої комуни „Зоря". Большевицький суд у Білій Церкві засудив трох селян на кару смерти за вбивство комуністичного діяча Сулими. Також у Черкасах скарано на смерть 4 селян за замах на голову совіту.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЗІЗД ФІЗІОЛЬОҐІВ.

27-го травня в Харкові скликається всеукраїнський зізд фізіольоґів. На зїзд запрошено також учених з инших союзних республик. Чекають прибуття також і закордонних учених.

„ПРАВО ВИБОРІВ" ДО РАД.

На Смоленщині підчас останніх виборів позбавила совітська влада велике число людности виборчих прав. Так у місті Починки позбавлено 64% виборців, в Рудні 33% виборців виборчого права. Приходять відомости про анальоґічне поступовання совітського уряду з цілого ряду инших міст. Місцева влада сим виконувала лишень директиви центрального уряду, яким суворо наказувалось уважати на те, щоб виборці складалися виключно з пролетарських елементів.

НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО.

З Харкова доносять, що там заложено товариство німецько-українського зближення. Його заклали представники харківського уряду та німецького промислу й торговлі. В перший половині квітня товариство орґанізує т. з. „Німецький тиждень на Україні". В Харкові, Києві та Одесі будуть уряджені відчити німецьких учених про розвиток господарчих і політичних стосунків між Німеччиною й Україною, а також має бути спеціяльними виставами демонстрований розвиток німецького промислу. Орґанізація господарчого тижня є висілдом заінтересовання Німців українським господарчим тереном. Спеціяльне заінтересовання виявляють німецькі фірми до залізних копалень у Кривім Розі. Знані німецькі фірми, як Тиссен, виявляють охоту до інвестицій і ведуть про се переговори з центральним концесійним комітетом СССР.

ШКІДЛИВА АҐІТАЦІЯ.

До Харкова масово прибувають донесення місцевих орґанів, що серед селян шириться аґітація, щоб засівати лише стільки, скільки потрібно для власного вжитку, бо решта буде зареквірована, та ще до того обложена великими податками. Під впливом цієї аґітації в ряді сіл мали відбутися збірання, на яких ухвалено не приймати присланих владою інструкторів для заложення господарчих колективів і не підписувати контрактів на постачання з майбутнього врожаю, як то дотепер практиковане. Совітська преса зазначує з цього приводу, що господарство на Україні повертає до старих екстензивних натуральних форм, на що комуністична партія має звернути пильну увагу.

НА ПЕРЕДОДНІ ЗЇЗДУ ВСЕРОСІЙСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ПАРТІЇ ШУКАЄ ЗАСОБІВ ПОЛАГОДИТИ ЕКОНОМІЧНУ КРІЗУ В СССР. СПОДІВАЮТЬСЯ, ЩО СТАЛІН ВИЙДЕ ПЕРЕМОЖЦЕМ, НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ОПОЗИЦІЮ СЕЛЯНСТВА.

МОСКВА (СССР), 23. квітня. — Перед всеросійським зїздом комуністичної партії, що тепер збирається в Москві, стоять ще важчі завдання, ніж були перед комуністичною партією в 1921 році, коли Ленін впровадив Нову Економічну Політику (НЕП). На протязі останніх чотирох днів відбувалися пленарні засідання виконавчого комітету комуністичної партії, який виробляв свою лінію поведінки на партійному зїзді.

Всі засідання пленуму комітету проходили в секреті й годі докладно довідатися, про що там говорилося. Відомо лише те, що Сталін та його ґрупа старалися збити всі арґументи тих комуністів, котрі вважають неможливим далі йти шляхом, по якому веде партію Сталін, і стояти на тому, що треба піти на компроміс зі своїм внутрішнім та міжнароднім капіталом, а головне з селянством та з приватними підприємцями в СССР.

Таксамо харчова кріза та великий спад вартости радянських грошей були гострою темою до дискусій. За радянський карбованець, номінальної вартости 52 центи, тепер платять за кордоном лише 20 центів, а це викликає зріст цін у СССР на харч та фабрикати.

Коли куплять хліба ще на 150 міліонів золотих рублів, як партія плянує, то тоді треба сподіватися ще більшого спаду ціни на радянську валюту.

Ще тепер трудко сказати, що принесе зїзд комуністичної партії, але можна гадати, що, не зважаючи на селянську опозицію, на непорозуміння з селом, на харчову крізу і т. п., Сталін переможе, бо його піддержує активна частина фабричного пролетаріяту, яка вірить у його програму індустріялізації.

РЕПАРАЦІЙНІ ПЕРЕГОВОРИ.

ПАРИЖ (Франція), 23. квітня. — Всі антантські члени комісії по репараційних переговорах задоволені заявою Німців, що пропозиція Шахта, яку він в останне подав у відповідь на вимоги антанти, не була ультимативною. Тому тепер ще можливі дальші переговори, щоби нарешті знайти якесь компромісове рішення. Сьогодня комісія знову збереться на засідання, щоби вислухати нову німецьку пропозицію.

РАДІО-ЗВЯЗОК З АНҐЛІЄЮ.

НАВІТЬ НАЙМЕНШИМИ ПРИВАТНИМИ РАДІО-АПАРАТАМИ БУДЕ МОЖНА СЛУХАТИ ПЕРЕДАЧУ З АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія), 23. квітня. — Тут досягнено порозуміння між президентом американської „Нешенел Бродкестинґ Компані" та президентом державної „Брітіш Бродкестинґ Корпорейшен" про передачу по радіо політичних, спортових та инших відомостей. Тепер анґлійська радіо-передаюча стація пристосовує свої апарати для передачі коротких радіових хвиль так, що їх можна буде чути найменшим апаратом в Америці.

Покищо не буде передаватися музичних програм, але будуть подаватися політичні та спортові новинки. Особливо будуть передавати політичні промови визначних анґлійських державних мужів та громадських діячів. Таксамо й Америка буде передавати також новини до Анґлії. Цим думають осягнути більше порозуміння між американським та анґлійським народами.

КИТАЙЦІ АТАКУВАЛИ ЯПОНЦІВ.

ТРОЄ ВБИТИХ І 67 ПОРАНЕНИХ.

ШАНҐАЙ (Китай), 23. квітня. — Китайці обстрілювали з гармат та з рушниць японський річний корабель. На ньому забито японського офіцира, пасажира Китайця, та головного пароходного інжиніра.

Крім цих трох забитих ще тяжко поранено 67 осіб, а між ними пять японських військових матрозів. Цей напад Китайців на японський пароплав викличе нові непорозуміння між Японією та Китаєм.

ВЕНІЗЕЛОС ПЕРЕМІГ.

АТЕНИ (Греція), 23. квітня. — Републиканець-диктатор Греції Венізелос одержав блискучу перемогу при виборах до грецького сенату. Його ґрупа здобула сімдесять посольських мандатів проти 22 опозиційних.

22 ПОТРЯСЕННЯ ЗЕМЛІ.

НАСЕЛЕННЯ ПЕРЕЛЯКАНЕ НОЧУЄ В ПАРКАХ ТА НА ПЛОЩАХ.

БОЛЬОНІЯ (Італія), 23. квітня. — Через остані 12 днів у районі Больонії відбулося 22 потрясення землі. Хоч усі вони були порівнюючи не сильні, всеж таки спричинили ушкодження будинків.

Перелякане населення, не зважаючи на зимні весняні ночі, ночує в парках та на площах.

КОМУНІСТИ ГАНЬБЛЯТЬ КУКА.

ЛОНДОН (Анґлія), 23. квітня. — Анґлійські комуністи виступили проти бувшого свого вожда Кука, називаючи його зрадником за те, що він висловив своє признання наслідникови анґлійського престолу за його орґанізацію допомогової акції безробітним майнерам.

Особливо комуністи протестують проти того, що Кук говорив, що один з комуністів заплакав, коли побачив між майнерами Валійського князя. Це вони називають „ганебною вигадкою" комуністичного ренеґата.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АКТУАЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ПИТАННЯ

Революційний зрив українського народа, проголошення української державности по обох боках Збруча та важка боротьба в обороні тої державности відчинили українській проблемі двері у широкий світ. Та зрив наш скінчився хвилевою невдачею, остільки болючою, що вона пожерла наші найкращі сили, розбила ті, що остали й дала спромогу віковим ворогам нашого народу продовжувати супроти українського народа нечувану екстермінаційну політику.

Наслідок того був такий, що міжнародна опінія почала глядіти на нас як на національну меншість під Польщею чи де там, або як на частику Росії. Та в останніх часах добачуємо деякі зміни. Українське питання починає набирати чимраз більшої ваги. Чим далі, тим частіше подибуємо в чужинецькій пресі такі голоси, що годі з дива вийти, звідки вони там зкайшлися. Ось недавно тому передрукували ми на сторінках нашого часопису голос одної з найбільш впливових англійських ґазет про положення нашого народу під Польщею та про те, що Англія повинна взяти на себе обовязок охорони західних Українців перед Лігою Націй. А вчора передрукували ми за американською шикаґовською газетою дуже цікаві спостереження американського кореспондента про те, що думають на Радянській Україні. Давніше можна було подибати хиба тільки в наших українських меморіялах, що українське питання є тою бочкою пороху, яка може кождої хвилі вибухнути й спричинити нове кріваве замішанне на сході Европи. А тепер читаємо, що те саме пишуть вже чужі люде й то на підставі своїх власних помічень. Шикаґовський кореспондент пище виразно, що найтяжчу крізу доведеться совітам переживати тоді, коли Україна буде від них відриватись і захоче стати цілком самостійною державою. А до цього йде.

Річ ясна, що ті чужинецькі голоси не є для нас кіякою новиною. Ми свідомі того, що здоровий боєвий націоналізм пробиває собі звільна шлях на всіх українських землях. І саме ніхто инший, а той національний дух, який щораз то більше захоплює широкі народні маси, мимо гнету окупантів, заставляє світ глядіти на українську справу серіозно. Бо це вже не той зрив, що може тільки спалахнув, щоби загаснути, а послідовне стремління міліонів до своєї власної державности.

І тому саме чим твердше будемо стояти далі на опозиційних становищах супроти окупантів, чим сильніше будемо поборювати признаки всяких хоч би найменших угодових тенденцій супроти Росії, Польщі, Чехословаччини чи Румунії, тим сильніщим буде наш боєвий фронт — тим актуальніщим буде українське питання.

В. Богуш.

СУЧАСНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ПІД ОКУПАНТАМИ ТА ГОЛОВНІ ПІДСТАВИ ПОЛІТИКИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

(Оригінальна допись „Свободи").

Хоч національний зрив 1917-19 р. не завершився перемогою Української Нації та не спричинився до сповнення нашої мети, проте доводиться констатувати, що оружна боротьба таки принесла значні наслідки. Правда, українські землі ще й тепер знаходяться під чужими окупантами, але становище їх дуже ріжноманітне.

Так доля Буковини та української частини Бесарабії нині значно тяжчою, ніж це було перед війною під австрійським або російським пануванням, не зважаючи на те, що боярську диктатуру заступила недавно влада селянської партії. Цей факт свідчить ясно про те, що нема ніяких підстав сподіватися на можливість розвитку Української Нації під чужоземним пануванням. Правда, в умовах режіму Маню українське національне життя трохи розворушилось, але ми певні, що без рішучої боротьби за свої національні інтереси українське населення, в силі коло одного міліона, під румунським пануванням не здобуде не лише якоїсь національно-культурної автономії, а навіть своєї школи у тих розмірах, як це було перед війною на Буковині. Проте ми переконані, що така боротьба буде дуже корисною, бо загартує та **підготовить наше населення до оружної боротьби,** яку Українській Нації безперечно доведеться перебути, щоб обєднати всі наші землі в межах Суверенної Соборної України.

У трохи кращому становищі, як це було передше під мадярським ярмом, знаходиться українське Закарпаття. Одначе не слід забувати, що Чехи не дотримали своїх обіцянок про національно-територіяльну автономію, а крім того провадять на цій українській землі кольоніяльну політику господарську та дуже невиразну національно-культурну, поставивши собі метою протягом 10-20 років так кольонізувати та чехізувати Закарпаття, щоб українське населення (около пів міліона) опинилось у меншости. Тоді, мовляв, Суверенна Україна не матиме підстав домагатися відірвання Закарпаття від Чехословаччини. Ні, помиляються чеські хитро-мудрі політики; не в цей спосіб буде рішена доля українського Закарпаття.

Ще в иншому становищі опинились українські землі під Польщею, де вже протягом 10 років провадиться нечувана польонізація та горячкова кольонізація. Не зважаючи на зміни влад та режімів, сучасна шляхотсько-буржуазна Польща за всяку ціну намагається зміцнити польський елемент на українських землях під своїм пануванням, сподіваючись таким робом закріпити їх за собою назавжди. Ми переконані, що польський імперіялізм дуже зацікавлений в тому, щоб сучасне положення на Сході Европи затрималось як найдовше, бо воно дає Польщі можливість зискати ріжні користи та допомогу з боку великих европейських держав. Адже Польща нині виконує ролю жандарма на Сході Европи та затримує поширення большевицької небезпеки. Саме через це вона разом з Румунією та почасти спільно з иншими членами малої Антанти відіграє видатну ролю в системі французької політики збереження того становища в Европі, яке утворила паризька мирова конференція. Проте нема сумнівів, що з часом можуть обставини дуже змінитися, що Франція позбудеться того свого впливу в Европі, яким користається сьогодня, а крім того не матиме особливих інтересів підтримувати апетити польського імперіялізму. Тоді ще раз для історичної Польщі настане **час розплати** за свої помилки, як це вже було при кінці XVIII століття. Не виключено, що на ґрунті внутрішніх чварів та міжнародних подій цей час розплати прийде значно скорше, ніж ми собі можемо уявити. Тому український націоналізм поставив своїм завданням підготовити українське населення під польською окупацією до цих подій та організувати його **для визвольної боротьби,** щоб таким робом уникнути помилок, які сталися в 1918-1919 р.

У зовсім иншому становищі опинилися українські землі під большевицькою владою. Спільна героїчна боротьба Наддніпрянців та Західних Українців (Січові Стрільці та Галицька Армія) примусила Москву визнати Україну принаймні формально незалежною республикою. Фактично, вона користається національно-територіяльною автономією та й то не цілком, бо в Совітському Союзі панує надзвичайний господарський централізм, а права республиканських урядів дуже обмежені. Крім того влада належить не совітам, а **компартії,** яка на Україні складається переважно з **Росіян та Жидів.** Сталося це тому, що робітництво та службовці України, які творять основне ядро (около 80%) компартії на В. Україні, на 50% складається з Росіян та Жидів. Тому не дивно, що большевицька диктатура на Україні має російсько-жидівський характер. Це визнають самі большевицькі можновладці, а тому намагаються шляхом українізації совітського апарату, партії, профспілок, тощо, надати їй український характер, щоб українське селянство, робітництво та міщанство не так вороже ставилось до російсько-жидівського панування. Всеж булоб помилкою не признавати, що на Совітській Україні протягом останніх років (1923-1928) сталися значні зміни. Передовсім понад 70% народних шкіл, особливо по селах, нині вже стали українськими. Так само коло 50% усіх середних шкіл і коло 30% вищих перейшли на українську мову. Значно гірше справа зі школами професійної освіти взагалі, фабричними та фаховими зокрема. Проте протягом 5 років здається й вони будуть украінізовані у належній мірі. Українська наука (Академія, ріжні дослідчі інститути, яких нині нараховується около 20, та наукові катедри в скількости около 80, музеї, тощо) література, мистецтво, кіно та театр протягом останнього десятиліття справді досягнули великого успіху. Але сталося це не тому, що про розвиток української культури дбає большевицька влада, як про це говорять комуністи, а передовсім **завдяки невтомній та невсипущій праці старшого та молодшого покоління українських патріотів,** які в тяжких умовах большевицької диктатури в міру своїх сил та можливости творять українську культуру. Компартія України навпаки, лише **затримує** цей культурний процес, намагаючись надати йому **інтернаціональний характер,** та крім того вона мало дбає про матеріяльну базу, без чого українська культура розвивається звичайно більш пиняво, як російська, польська або чеська. От пр. на В. Україні існує всього коло десять державних театрів (з них 4 оперних та 6 драматичних) та коло 20 инших українських театрів, що отримують допомогу від профспілок або від місцевих буджетів. Існує також около 20 українських приватних театрів, але ще й тепер більше російських театральних підприємств, як українських. Так само ще за мало розвинулась українська преса, бо українських щоденних ґазет лише около 10, а російських 14 (тижневих, переважно селянських українських значно більше, як російських), українських журналів виходить понад 60, а російських понад 30. Продукція книжок теж не вистарчаюча, бо що року друкується всього 5—6,000 (з них 3,000 українських, а решта російські та на инших мовах). Тимчасом в Росії друкується що року около 25 тисяч. Тому саме на українській мові не вистарчає не лише книжок технічних, господарських та наукових, а навіть підручників та масової літератури. А в звязку з цим російська преса та література все ще заливає Україну та панує по школах, книгозбірнях, клюбах та книгарнях. Характерно нпр. що на українських землях поза межами України, цебто на Північному Кавказі (Кубань, тощо), де нараховується понад 3 міліони Українців, виходить всього одна тижнева ґазета та один журнал, а українських книжок майже не друкується. Ще гірше становище по Чорноморських округах Чорноземної Области, де нараховується около 2 міліони Українців, а тимчасом там зовсім нема української преси. Так само і в Криму, де Українців є більше ніж Росіян, преси української нема. Взагалі на тих теренах українізація щойно розпочинаеться, а дотепер там панувала російська мова і культура цілком, як по школах так і в совітському апараті і т. д. Нічого вже й казати, що понад 2 міліони українських кольоністів Сибіру, Поволжа, Уралу, Далекого Сходу та Середньої Азії не мають ні своєї рідної школи, ні преси, ні книжок, ні будьякого культурного обслугування з боку большевицької влади. Це яскраво свідчить, як на ділі розвязали большевики національну проблєму.

Ні, Суверенна Соборна Українська Національна Держава процес розвитку національної культури піднесе справді до того степеня, який належиться Українській Нації, беручи на увагу її велику скількість та ту ролю, яку відграватиме наша нація на Сході Европи і взагалі в світі. Тоді щойно зможемо створити могутну щоденну пресу, побільшивши скількість українських ґазет до 100—150, зможемо побільшити скількість українських журналів у 3—4 рази, а продукцію книжок до 15—20 тисяч. Українська наука, література та мистецтво, а зокрема театр дістануть належну матеріяльну базу і українська культура стане пануючою в українській державі. Так само українська мова буде державною, що звичайно не виключає можливости нашим меншостям уживати своєї рідної мови у народній школі, тощо. Ми, націоналісти, подбаємо, щоб всі громадяне України почували себе вірними синами нашої батьківщини, без ріжниці мови та релігії, оскільки вони стануть **на ґрунті української державности.**

Тому саме ми в засаді стоїмо за **відділення церкви від держави,** як це вже й є на В. Україні. Проте ми **підемо на зустріч усім церквам,** що ділають на українських землях, і на підставі певних договорів дасться їм можливість вільного розвитку та праці. Особливо треба буде подбати про тісне співробітництво з українською автокефальною та греко-католицькою церквами, бо вони заслужили того своєю невтомною та дуже корисною працею на ниві національно-культурного виховання та відродження нашої нації. Всі християнські церкви взагалі, оскільки вони стануть на ґрунт української державности й одмовляються від дотеперішної своєї політики русифікації чи польонізації, матимуть можливість розвиватись в дозволених державною владою межах. Ми взагалі за **повну волю релігійного сумління,** а тому всі конфесії будуть дозволені, але **під контролею держави,** щоб була усунена небезпека їх антидержавної діяльности.

Ми вже гадували, що національно-культурний процес на В. Україні розвивається досить широко. Проте не треба забувати, що большевицька влада ще й досі не запровадила на ділі проголошеного нею 10 років назад загального навчання. Там нині що року около 40% дітей залишається поза школою. Тому скількість неписьменних зменшується дуже повільно. Комуністи стараються виправдати цей сумний факт тим, що нема матеріяльних ресурсів та обіцюють протягом ближчих років таки запровадити загальне навчання а крім того зліквідувати неписьменність поміж дорослим населенням та переростками шляхом позашкільної освіти. Ми гадаємо, що цього не станеться не лише за 5, але й за 10 років, якщо не будуть збільшені принаймні вдвічі кошти на школу та освіту взагалі. Правда, по містах цей плян можливо і буде переведений, але українське селянство, про інтереси якого большевики **дуже мало дбають,** не здобуде собі належної освіти до самого занепаду большевицької влади. Цебто проблему неписьменности на селі та піднесення його культурности на відповідну височінь розвяже **лише національна українська держава.** Вона безперечно знайде для цього належні ресурси, як також подбає, щоб певна частина українського селянства здобула собі фахову освіту та знайшла працю поза хліборобською продукцією, бо лише таким робом можна розвязати проблему аграрного перенаселення на українських землях взагалі, а зокрема зліквідувати ті злидні та безробіття, які панують по українських **землях вже протягом** довгого часу.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

(16)

Його тайну знала тільки гетьманова. Бувало, що вони обоє вснули дуже пізно і пробудилися аж рано. Тоді йому небезпечно було відходити від неї. Були дві небезпеки: одна небезпека в тім, що хтось міг бути в саді і побачити, що з комнати гетьманової лізе вікном Кравчук. Другою небезпекою був Юрко, котрий спав у ліжку гетьмана. Хоч все, коли лягав спати, діставав від гетьманової добру чарку горівки і спав твердим сном, то через ніч витверезився. Бувало, що пробудився, заки Кравчук встиг вікном втечи. В такім случаю гетьманова вставала і застелювала ліжко, полишаючи свого мужа під периною. Відчиняла вікно, Юрка стягала з ліжка і замкнувши за собою двері, затягала хлопця в сад. Сама йшла під вікно, і коли допевнилася, що в саді нікого нема, підходила до вікна і стукала в стіну. Тоді Кравчук вилазив зпід перини і вискакував вікном.

Довго так не могли радити собі, бо теплий серпень минув, і надійшла осінь. Ночі були зимні, падали дощі. Люди дуже дивувались би, що Кравчук далі ходить до саду спати. І він сам не мав охоти мокнути на дощи та клацати зубами, дожидаючи хвилі, коли Юрко всне і до жінки вже мож буде лізти вікном. На добавок прийшла ще одна перешкода. З дерев і з кущів, котрі своїм листям закривали вікно перед оком цікавих, як які були в саді, обсипалося листє. Сад став прозорий. Обережний Кравчук обійшов сад і з ріжних його місць дивився в сторону вікна гетьманової. Вікно мож було видіти майже з кождого місця саду. Коли світив місяць, то й в ночи, побачив би, як хто скрадався до вікна, або вікном лізе до хати.

Доконче треба було знайти инший приступ до гетьманової, чи до... власної жінки. В день мож було зайти до неї дверми, але у неї звичайно був Юрко, часто заходила Катря Виговська. Дуже дивувались би, якби у неї побачили Кравчука. В ночи Кравчукови годі було зайти дверми, бо на ніч сіни замикалися на ключ, вихід з комнати Кравчука був не до сіний, а на подвіре. Хочби й Кравчук мав свій ключ до сіний, то не мав би з него користи, бо в ночи на подвірю стояла варта. Треба було випросити собі комнату, до котрої входилосьби з сіний. Цілком зайвої комнати не було. Була одна, тепер неуживана, але то була комната Тимоша. Раз Кравчук забалакав до Виговського:

— Дайте мені иншу комнату, якусь меншу. Моя завелика. Я в такій чаргарі не люблю сидіти. Спати цілком не можу. Самі знаєте, що поки було літо і як дощ не падав, то я ходив спати до саду. Тепер годі.

— Є одна комната, — Виговський відповів. — Ся гетьманича. Тепер вона й так порожна.

— Була би добра, в сам раз для мене. Але без згоди гетьманича? Боюся. Не хочу, щоби счинив мені бучу, як приїде.

— Він буде вдоволений з такої заміни. Його комната мала. Коли сам був малим хлопцем, добра була для нього. Тепер він козак. Має богато краму, ще більше привезе, як верне з походу. Деж се в такій малій кімнатці поміститься? До нього будуть заходити товариші.

— Для гетьманича справді була би добра саме така гарна і простора, в котрій я сиджу, але в ній висидіти не годен. Коли можу, втікаю. Тепер дощі, прийде зима, отже треба буде сидіти в хаті. Всеж таки без його згоди не хочу мінятися. Знаєте, який він прудкий. Готов зробити бучу, хочби був вдоволений з заміни. Скаже, що вперід треба було його спитати.

— Як його спитати, коли він в поході?

— Похід не вічний. Верне. Як взагалі верне. Татари вже пішли, отже гетьман не буде довше воловодити. Вдарить на Ляхів, розібє їх і верне побідником. З батьком верне й син. Тоді можете побалакати з ним.

— А як гетьман Ляхів не розібє? Як Ляхи розібють його?

— Того я не боюся. Гетьман хитрий змій. Як побачить, що не його сила, то зробить з Ляхами якусь злагоду і таки верне. Верне, щоби ладитися до нового по...

Не договорив, бо на дорозі заграли сурми, затупотіли коні. Виговський хвильку наслухував і замітив:

— Якась більша ватага. Коби тільки не перші, що здужали втечи по розгромі...

Оба побігли до воріт. Зараз доміркувалися, що то гінці з веселими вістями, бо підїхавши до воріт, стали викидати шапки вгору. Передущий козак, зіскочивши з коня, крикнув:

— Гетьман здоров! Бенькетує на побоевищи. З польського війська тільки отамани спаслися, бо втікли, заки ще бій надобре розгорів. Усе вороже військо лежить покотом на побоевищи. Вовки, ворони й орли також мають пир.

З хати вибігла Катря, вийшов Юрко. Всі підбігли до воріт слухати, що козак розказує. Коли Кравчук побачив Юрка без гетьманової, загадав скористати з того, що вона в хаті сама. Він крикнув:

— Біжу сказати гетьмановій, втішиться.

До комнати гетьманової Кравчук вскочив блідий. Гетьманова також була невесела. Вона спитала його:

— Я чула сурми. То може гінці від гетьмана? З якими вістями?

— Погані! Препогані!

— Ляхи знівечили його військо? Може й він погиб?... Ти такий блідий!

— Я поблід би, коли би так було, як ти кажеш? Я казав би, що погано? Я, навпаки, тішивсь би, бо тоді ти вже цілком була би моя. Але кінець не такий. Мусимо втікати. Ще нині!

Тепер гетьманова поблідла, питаючи:

— Підглянув нас хто? Сам Виговський? Чи може хто инший і сказав йому? Я тобі казала, будь обережний.

— Ніхто не підглянув і не того я казав, що мусимо втікати. Як сказав, що погано, бо як не втечемо ще нині, то гетьман розлучить нас. Від нього приїхали гінці. Може то й передна сторожа його війська. Розказують, що козаки знівечили польську армію. Коли так, то війна скінчилася і гетьман верне.

— Не казали, коли?

— Тоді, коли вони відїздили з табору, гетьман ще бенкетував на побоевищи. Не виключене, що на другий день рушив за ними. Завтра готов тут бути. Збери до купи все, що цінніше, бо нині в ночи мусимо втечи.

— Як втечеш?! Не знаєш, що сей двір, неначе вязниця? Лісом не проберешся на світ божий. В ночи й дорога обезпечена так, що хіба птах годен залетіти поза лінію вартових.

— Я тебе не пущу в обійми гетьмана!

— Михайлику! Май розум! Справді буде погано, як гетьман верне. Але на те нема ради.

— Я маю раду: або втечу з тобою, заки він верне, або тобі і собі зроблю смерть.

— Тільки одно, або друге? Третого, четвертого, десятого виходу нема?

— Нема! Ти може маєш намір жити в добрій злагоді з обома своїми мужами? Я на таке не піду. Або він, або я! Ні, не так. Або я, або смерть!

— Колиж бо вихід такий, який у мене на умі, бувби найліпший, бо він конечний. Втечи, не втечемо. А смерть? Що тобі прийде зі смерти? Що тобі прийде з моєї смерти, що мені з твоєї? Цілком втратиш мене, я втрачу тебе. Михайлику, не будь дурний!

— Ти так любиш мене? Ти!

Кравчук зашипів і прискочив до неї. Якби була не відскочила, булаби дістала пястуком по голові. Він важко дихав, скреготав зубами.

— Михайлику, не губи себе й мене! Гетьмана ще нема і він не так скоро буде тут. Він війська не лишить, а таке велике військо мусить мати богато часу, щоби вернути домів. І ми будемо мати досить часу, щоби всьо добре обміркувати. Може й втечемо, але не так на талай балай.

— Тут нема що міркувати, бо вже всьо обміркуване. Як втечи не зможем, і як я лишу тебе тут живу, то ти знов станеш його жінкою. А я не позволю, бо ти моя. Ти моя жінка, не любовниця.

(Дальше буде).

І зле і добре.

Телефонує маленька дівчинка до лікаря, щоби зараз приїздив, бо мама міряла температуру хорого батька і вона пішла вдолину.

Лікар: Се дуже добре, дитинко.

Дівчинка: О, ні, пане доктор! Се не є добре, бо він проковтнув її і вона пішла вдолину.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

Ч. 62.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Тов. Вільні Козаки, від. 116-ий У. Н. Союза, ухвалило слідуючий конвенційний проєкт.

1) Що Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі є конче потрібним. А щоби не накладати нових податків на членів Союза, треба стягнути з фондів: з фонду конвенційного 3 цнт., з фонду народного — 2 цнт., з календарів 5 цнт. Це зробить всього 10 цнт., значить на рік зробить 24-тисячі долярів.

2. Пропонуємо, щоби календарі були плачені по 25 цнт., а 5 цнт. іде на фонд Сиротинця.

3. Найбільша ощадність має бути в У. Н. Союзі, а тому редакторам і деяким урядникам треба обтяти пейду.

4. Редакторів мають вибирати делеґати на конвенції. А що головний уряд не буде мати впливу на редакторів, то панове делеґати нехай виберуть надконтролю, котра буде над редакторами і головними урядниками.

5. Орган „Свобода" щоб виходив на 6 сторін, 4 сторони по українськи, 2 сторони по англійськи, деб наша молодіж мала спромогу порозумітися в справах організаційних і т. д.

6. Щоби „Свободу" не висилати для кождого члена одної родини, як рівнож і календарі.

7. Взяти під розвагу 20-літний „Ендавмент" палісу, бо платня по ній за висока. Наша молодь вся вернеться, котра є тепер в англійських асекураціях, коли зменшимо платню.

8. Щоби Конвенція покінчила раз на все з лінами.

9. Щоби панове делеґати не переносили церковних файтів на Конвенцію. Наша організація чисто народня. Для церковних справ є місце на соборчиках, а не на Конвенції, котра коштує великі гроші.

10. Делеґати мають побирати по 8 долярів дієти, а не по 10 дол. Це дасть велику суму гроша на Сиротинець У. Н. С., а тоді Сиротинець певно буде.

11. Хочемо знати від панів делеґатів тих, котрі страйкують і не дали до сих пір ані цента.

12. Хочемо знати, що за причина, що так богато відділів не мають діточих департаментів.

13. Діловодчика діточого департаменту вибирати делеґатами на Конвенції. Тоді буде справедливо, а не як до цього часу.

Бажаємо найкращих успіхів головній 17-ій Конвенції. Хай жиє У. Н. Союз на славу українському народови!

За 116-ий від. У. Н. Союза:
Олекса Петришин, голова;
Йосиф Паславський, касієр;
Павло Стадник, секретар і делеґат.

Ч. 63.

БРУКЛИН, Н. Й.

На місячних зборах укр. Братства Пресв. Тройці, відділ 203 УНС, ухвалено слідуючий проект на XVII. Конвенцію:

1. Щоби кождий відділ УНС, котрий числить не менше як 12 членів, мав право висилати свого делеґата на конвенцію. Менші відділи дали би повновласть делеґатови більшого відділу.

2. Делеґатом може бути член УНС по шістьох місяцях, коли вже стане повним членом.

3. Діточий часопис „Магазін" видавати що місяця.

4. Дітям, які по скінченню 18 року переходять з молодечого департаменту до старших, або зовсім виступлять з УНС, звернути якусь часть з вплачених ними вклаок.

5. Члени УНС повинні отримувати календар даром.

6. З причини, що секретарі відділові мають більше праці з членами Союзовими як з членами, котрі не належать до УНС, вони повинні бути плачені Союзом.

7. Всякі посилки, чеки, стемпси при висилці вкладок місячних має покривати УНС.

8. Орган УНС „Свобода" має бути побільшений на 6 або 8 сторін.

9. Над редакторами „Свободи" установити вибраний Конвенцією комітет редакційний, як було попередньо.

10. Редактори „Свободи" не мають писати статей, ані містити дописі дотичних файтів релігійних, бо це ображає почування релігійні та вносить роздор між український загал.

11. Член УНС, коли є урядником в однім відділі, може бути урядником і в другім відділі, коли на те заслугує.

12. Коли член УНС платить до цеї організації через кілька літ, а через якусь перешкоду (слабість, безробіття) не може платити, то щоби не тратив свого права, а міг вступити наново, на тих самих умовах.

13. Коли член не може заплатити довгуючих рат (вкладок), то щоби УНС наложив на його грамоту довг, а в разі смерти члена, коли він передтим не заплатить довгу, УНС має право стягнути залеглість.

14. Члени, котрі платять до УНС не менше як 10 літ, а з якоїсь причини не всилі дальше платити, або виїзджають до краю, на просьбу члена повинні отримати якусь часть вплаченої суми.

15. Повний член УНС, коли стратить яку часть тіла, напр. хоч пів пальця (§167), щоби отримав запомогу з фонду запомогового. Доси мусів стратити два пальці, аж тогди дістав запомогу.

16. Член, котрий стратить якусь часть тіла, і до праці зовсім нездібний, щоби був увільнений від плачення дальших владок, позістаючи повним членом, а крім того отримав за життя половину посмертного.

17. Член УНС, котрий платив протягом 25 літ, повинен бути увільнений від дальших вкладок.

Михаїл Шипот, предс.;
Стефан Глушко, касієр;
Володимир Яськевич, секретар і делеґат.

Ч. 64.

НЕСКЕГОНІНҐ, ПА.

231 відділ УНС ухвалив слідуючий конвенційний проект:

1. Щоб відділові секретарі були плачені з головної каси Союза, а не з каси відділів, бо відділи мають дуже мало приходів, а вони мусять видавати допомогу своїм членам підчас їх хвороби. Такі видатки, як оплачування рентів і т. п. забирають богато відділових грошей, а до того є ще инші видатки, як пересилка грошей до Союза, жертви на добродійні цили і т. д.

2. Щоби пересилку грошей до Союза оплачувала головна каса Союза.

3. Щоби „Свобода" виходила на 6 сторін з призначенням одної сторони для англійської мови, для молодої української генерації.

4. Щоби члени Союза за свої високі вкладки хоч раз на рік отримували подарунки від Союза, а саме, щоби календарі видавати членам Союза даром.

5. Щоби конвенції відбувалися що чотири роки, як дотепер.

6. Щоби члени Союза, котрі платять свої вкладки через 25 років, були звільнені надалі від плачення вкладок, а щоб за них платила каса УНС.

7. Щоби члени молодечого департаменту могли приступати до старшого департаменту у віці 16 літ, а не по 18 літах.

8. Щоби „Свобода" менше вміщувала оголошень про докторів, медицину, сиґаретки, та т. п., що не йде на добро членів УНС. Між членами Союза є також добрі курці, котрі розуміються добре на сиґаретках і їм не потрібно поради від „Свободи", а „Свобода" на те місце моглаб помістити щось наукового для своїх членів.

За уряд братства св. Михаїла, відділ 231 УНС.;
Ю. Литвикець, предсідатель;
В. Луцишин, секретар;
Ю. Новик, касієр.

Ч. 65.

ШИКАГО, ІЛЛ.

На мітінгу тов. ім. Д. Вітовського, від. 301 У. Н. С., ухвалено отсей конвенційний проект:

1. Члени, котрі платять на стару систему через двацять пять літ, щоби були звільнені від дальшої вкладки.

2. Секретарів відділових щоби оплачував У. Н. Союз процентово, таксамо, як від дітей, бо це причиниться до зросту нашої організації.

3. Календарі давати членам даром, яко різдвяний дар.

4. „Свобода", орган У. Н. С., має видаватися в більше науковім і робітничім дусі, а одна сторона повинна друкуватися на англійській мові; її треба присвятити нашій молоді, котра не може читати по українськи.

5. Щоби замінити фонд резервовий на фонд сирітський, і вжити його на Сиротинець.

6. Дітей щоби приймати до кляси старих з кінцем шістнацятого року життя.

7. Діти, котрі переходять до кляси старих, щоби були звільнені перший рік від вкладки.

8. В кождій місцевости, де є більше як один відділ, щоби був вибраний конвенцією один репрезентант У. Н. Союза, котрий полагоджував би всілякі відділові справи там на місци. Це улекшить богато праці головним урядникам.

9. Щоби перевести повисше наведені точки в життя без великого нарушення каси У. Н. Союза, треба зменшити кошти конвенційні, котрі пожирають велику суму грошей, а зменшити їх можна так:

У кождій місцевости, де є більше як оден відділ, щоби всі відділи перед Конвенцією вибирали одного делеґата на головну Конвенцію У. Н. С., котрий заступавби всі відділи даної місцевости.

10. Відділ, котрий не числить що найменше 25 старших членів, а знаходиться лише сам один в даній місцевости, не має права висилати делеґата, а має дати свою повновласть тому делеґатови, котрий є найблизче до відділу даної місцевости.

Вповажані делеґати, просимо вас, застановіться над повисше наведеними точками й возьміть їх під розвагу, бо вони причиняться до поліпшення У. Н. Союза.

Прокіп Коваль, предсідатель;
П. Зарубій, касієр;
Павло Підлісний, секретар і делеґат.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Запомогове Товґ Дністер, від. 361, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що надзвичайні збори відбудуться в пятницю, 26. квітня, в Укр. Нар. Домі, 217-19 Іст 6-та ул. Тому, що є дуже важні справи до полагодження, так кождий член мусить на сих зборах явитись, бо присутність кождого члена є конечна. Не звертайте на се уваги, що се робучий день і не спускайтесь на других, що як Вас одного не буде, то збори відбудуться бо так усі можуть подумати тай нікого не буде. Прийдіть точно на 8-мий годину, а збори до 10-тої години будуть скінчені. — Елия Гузар, голова; Д. Костишин, секр.

АКРОН, О. Отсим повідомляється усіх членів Бр. Сош. св. Духа, від. 295, що надзвичайні збори відбудуться в неділю, 28. квітня, в год. 1.30 попол., в гали церковній. Пожаданим є присутність кождого члена, щоби забрати голос в справі конвенції. Проситься не забути про дар на Сиротинець при У. Н. Союзі. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 117, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 28-го квітня, в годині 2-ій пополудни, в Роб. Домі, 15 Е. 3 ул. Тому, що є важні справи до полагодження, просимо всіх членів прибути на сей мітінґ. Не явившийся член підпадає карі. Заразом подається до відома, що на річних зборах зістав вибраний тростісон Григорій Стефанишин, а не Іван Семан. — В. Зиблікевич, предс.; Т. Ніновський, кас.; Є. Кучма, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 28. квітня, в годині 2-гій пополудни, під ч. 610 S. American St. Проситься всіх членів явитися на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Також пригадується довгуючим, щоб вирівнали свої залеглости. — І. Сорока, предс.; І. Сорока, кас.; О. Будай, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯКОГО ЧАСОПИСУ НАМ ТРЕБА.

В нашій місцевости уважно читаємо все те, що тепер появляється з приводу наближаючоїся Конвенції У. Н. Союза, бо серед нас є значне число Союзовців, що цілою душею при Союзі й з Союзом. І тому саме хочу написати тих кілька слів, що являться висловом того, що наші люде тут між собою говорять.

Ото мушу зазначити, що нашим людям дуже прикро читати в „Свободі" напади на наш орґан і то з боку тих, що то їм власний тільки жолоб на приміті, а не загально-народне добро. Бо тільки розважмо: Чого це чіпаються тепер нашого орґану „Свободи"? Чи „Свобода" не боронить наших національних прав, чи вона не вчить робітника постояти за своїм, чи вона не вчить нас належати до організації, чи вона не каже нам попирати кожду благородну ціль, чи вона не каже нам самим учитися і своїх дітей до шкіл посилати, чи вона не вчить нас, що треба шанувати релігійні переконання другого, чи не голосить, що церква не може спиняти боротьби українського народа з нашими ворогами? Чи „Свобода" не перевела тяжкої боротьби за те, щоби на вільній землі Вашингтона можна було спокійно й з належною пошаною помянути память нашого великого учителя Івана Франка? Чи „Свобода" не боронить нашої церкви, коли вона протестує проти Ляхів чи Москалів, коли вони поневолюють українську церкву й хочуть перетягнути її на службу ворогам, а не свому поневоленому народови? І чи можна нам говорити, що церковна справа нас не обходить, коли такий ворог як Польща так присівся до нашої церкви й так її розкладає ріжними конкордатами? Бо коли Польща робить з церкви політику, то чи ми, Українці, маємо мовчати й терпіти й виховувати через церкву яничарів? Чи може маємо боротися з чужими, або й своїми погубними для нашого народу впливами й домагатися, щоби церква наша помагала визволенню нашого народа з неволі, а не скріпляла нашого поневолення. Де є хоч один примір, щоби „Свобода" робила на шкоду нашого робучого люду. Будьмо тільки трохи справедливі й розважні; а побачимо, що хіба несвідомо можемо кинути каменем на наш орґан. Бо свідомо кидають ті, що заслужили собі похвал з боку таких польських ґазет як „Нови Свят" в Ню Йорку. І дійсно, колиб „Нови Свят" рішав про наш орґан „Свободу" і про наших редакторів, то ми тут свято віримо, що ті редактори не остали би при „Свободі" навіть 24 годин. Тих редакторів усунулиб „негайно", як того домагається нюйорський відділ зі своїм делеґатом д-ром Цегельським. Та ми знаємо, що „Нови Свят" не буде мати доступу до У. Н. Союза й до Союзових чесних делеґатів. Наші делеґати будуть вміти постояти за свою національну честь і за честь нашого У. Н. Союза. Вони підуть цілком певно за голосом десяток тисяч Союзовців і дадуть належну відправу тим, що хочуть затемнити славну минувшину У. Н. Союза. Бо та минувшина це та підстава, на якій спочиває У. Н. Союз. Ми належимо до Союза, бо ми духом з Союзом, з тою нашою дорогою організацією, що твердо, сміло, чесно й відважно взиває нас через свій орґан „Свободу" до боротьби з всякою неволею, відки вонаб не походила. Без того боєвого а благородного й патріотичного духа, який повіває з нашої „Свободи", наша організація завмиратиме й стратить ту притягаючу силу, яку вона має, й те поважання, з яким сьогодні мусить віднеслися до нашої організації навіть ворог.

„Свобода" пише так, як цього вимагає народній інтерес й не оглядається під тим оглядом на нікого. Вона не бунтує українського робітника проти нікого, а тільки проти його гнобителів. Вона робітника просвічує, а не затемнює. Тільки той, що хоче, щоби український робітник був темним рабом, може бути проти „Свободи".

Ми тут глибоко відчуваємо ті напади, які пробують повести проти нашого орґану ті, що були проти шановання памяти Франка, що похваляють конкордат, а в своїм часі представляли д-ра Назарука Мойсеєм українського народу. Ми бачимо, що тепер як які рідні братя подали собі руку рутенці, гетьманці, протестанти, оборонці й заходять зі всіх боків, щоби захопити У. Н. Союз в свої руки. Ми бачимо як вони до цього підходять, атакуючи нібито тільки наш орґан „Свободу". Та наші члени добре розуміють, звідки тягне вітер, знають це й делеґати. І тому ми спокійні за Конвенцію й за дальшу долю Союза.

Василь Загібайло,
від. 365 з Фреквил, Па.

"ALLENTOWN CHRONIKLE NEWS AND EVENING ITEM",
April 19, 1929 writes:

UNIQUE FRATERNAL ORDER OF U. S. UKRAINIANS WITH HIGH OFFICIALS LIVING IN ALLENTOWN IS EVOLVED.

On Regular Insurance Basis — Assistance Fund Maintained For Families Without Support.

CULTURAL SCHOOL IS ALSO CONDUCTED HERE.

One is very much impressed with the general atmosphere of happiness among the Allentown Ukrainians when attending their social affairs. Having among them several excellent leaders who are selflessly working for the best interests of all their people, there is a wholehearted support of all progressive movements.

A unique organization which has evolved out of a fraternal order is the Ukrainian National Association, all American residents. When this association began its activities a uniform fee was levied on each member, the same as any of our fraternal societies. Later it was reorganized on the basis of our modern insurance system. As soon as six leaders can be found in a new community they may apply for a charter, get the people together to explain the system and secure them as members. No one is paid any fee for this work. The insurance rates are higher than that of insurance companies and no dividends have yet been declared, although it is a national organization with assets of over $2,000,000. Over $1,000,000 of this is in mortgages and $500,000 in bonds.

Premium rates are figured according to age, to which 5c a month is added for the assistance fund and the same amount for the convention fund. Out of the assistance fund all families who are without any means of support are taken care of and abouth $3000 is the montly outgo for this most worthy activity. The convention fund defrays expenses of all conferences about the country including that of the delegates sent from each district. They now have 35,000 members, which makes a thousand to each year of its existence. Their head office is in Jersey City where they had arranged to buy the entire bond issue of last year for the Allentown Tilghman street bridge, and were disappointed when they discovered that Allentown banks had taken the complete issue.

As soon as the necessary reserve is built up they expect to be able to begin paying dividends to their members.

The officials living in Allentown are Hrishko, advisor, and Harry Pypiuk, auditor. Both are successful business men. They were also the organizers in this district and have secured several hundred members among their people.

A school is also maintained, in their hall on Front street, which convenes daily at 4.30 in the afternoon. There are almost 250 pupils who voluntarily attend this school after a full day in our public schools. They pay a teacher a good salary for four sessions a week, receiving instruction in the Ukrainian language, history, reading, writing and singing, and the kiddies are highly delighted with this school. They love their instructor, Harry Pypiuk, who is tireless in his work for his people, as well as Father Pélekovich who conducts a religious school for the older children on Monday evenings and for the tots on Saturday afternoon.

The purpose of this school is to maintain a knowledge of their mother tongue among the young folks, an appreciation of the struggle for freedom in Ukraine, a love for the home of their parents as well as wholehearted patriotism to their adopted country.

With such strong and kindly leaders as Father Pelekovitch, Harry Pypiuk and others, it is easy to understand the remarkable backing of the parish in the efforts to maintain their ideals.

В СПРАВІ ПРОЄКТІВ.

Як старий Союзовець підношу те, що в мене й у других Союзовців на серці. А це відноситься до проєктів. Думаю, що Конвенція добре тепер призадумається, як нам далі поступати з проєктами.

А ходить мені о це. Ми, старі Союзовці, привязані до своєї орґанізації і її орґану „Свободи", довіряємо їм і переконані, що їх народня праця веде наш нарід до поступу, добробуту й свободи. Ми свідомі того й знаємо це з досвіду, що такої самої думки є подавляюча більшість наших членів. Тож чому нас змушуєте читати в „Свободі" напади на наших урядників чи редакторів з боку таких одиниць, що дослужилися похвали від польського „Нового Свята" чи з боку яких инших наших ворогів? Такі голоси не повинні мати місця в нашій ґазеті, бо вони дають нашим ворогам зброю в руки. Вони дають Польщі арґумент, що, мовляв, те, що пишеться на сторінках „Свобода", не має значіння, бо це так думають тільки редактори „Свободи", жмінка людей а, маса нашої іміґрації це „почціви рускі людек", якого представником є д-р Цегельський, зі своєю орієнтацією на захід, себто на Польщу.

Я знаю, що „Свобода" не має чого боятися нападів і тому їх друкує, але це не приносить нашій іміґрації користи ні чести.

Н. Джмелик,
член 227 від. У. Н. С.

„ВІЧНАЯ ПАМЯТЬ".

Ще ніколи не добиралися Союзовці до каси У. Н. Союза так завзято як тепер. І я не був би від цього, щоби видобути від Союза якісь полекші, як би це було можливе. Але де менше дають, а більше беруть, там переберуть. А наслідок того: банкротство. Колиб ми пішли за деякими вказівками проєктодавців, то Союз дуже скоро збанкротував би матеріяльно й ідейно. Ми малиб порожну касу, а в редакції „Свободи" сиділиб люде, що хвалилиб конкордат, рутенство, чайнаменство і т. п. А тоді „Свобода" стала би популярною ґазетою, всі Поляки хвалилиб її. Та я думаю, що краще, щоб остало по старому. Хай на „Свободу" далі нарікають вороги українського народа, а хай її шанують свої люде.

Г. Волошинович,
з 296 від. У. Н. С.

СТРІЛЬЦІ ПРО „СВОБОДУ".

В сім листі залучаємо т. зв. "Money Order" на $2.75. Це є дальша передплата на „Свободу" від 12 квітня с. р.

Заледво третий місяць читаємо в нашім недавно заснованім гуртку „Стрілецької Громади" Ваш дневник і за той короткий час Ваш часопис здобув собі в нашім гуртку — добру марку. Згадуємо про це не задля якоїсь реклями або похвали, але думаємо, що мило Вам почути гадку членів нашого гуртка, себто тих, які в часі наших визвольних змагань перейшли Україну з кріcом здовж і поперек. На сім континенті Ваш дневник — орган У. Н. Союза, являється: 1) добрим і вірним виразником наших державницько-соборних змагань; 2) „Свобода" подає добрі інформації про стан наших земель під чотирма наїздниками; 3) „Свобода" є в добрім звязку з рідним краєм і найбільше його матеріяльно запомагає; 4) „Свобода" веде дуже корисну роботу, коли попирає таку ідейну орґанізацію як „Обєднання"; 5) „Свобода" веде дискусії на політичні чи які другі теми в спокійнім і поважнім тоні; 6) у релігійних справах „Свобода" держить себе дуже толерантно й може бути приміром для других ґазет у стейтах і Канаді; 7) англійські статті „Свободи" дуже змістовні і цікаві. А такі, як от про Шевченка, дуже на часі.

Пересилаючи тих кілька заваг, желаємо Хтальній Редакції дальших гарних успіхів.

За Українську Стрілецьку громаду, Гурток ч. 2, в Едмонтоні, Канада:

Осип Юркевич, секретар.

КОНВЕНЦІЯ І СИРОТИНЕЦЬ.

Деякі відділи заявляються за тим, щоби відложити Конвенцію, а заощаджений в той спосіб гріш призначити на Сиротинець. А я думаю, що відложення Конвенції наробилоби нам непотрібного клопоту й роздору в орґанізації. А до того за заощаджений гріш Сиротинця не збудуємо, а коли збудуємо, то його не вдержимо.

Тому саме треба Конвенції, щоб на ній добре застановитися над Сиротинцем і повзяти такі ухвали, щоб Сиротинець був поставлений на солідних основах. Самий уряд тут нічого не вдіє; він буде вести працю пиняво, коли не буде знати рішення загалу. А таким рішенням будуть конвенційні ухвали.

Ч. Салюк, делеґат.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЄСЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяці січні 1929 р.).

Джерзі Сіті, Н. Дж. Збірка в Домівці У. Н. Союза, замісць святочних желань 115.00

Елизабет, Н. Дж. Збірка на заручинах п. Марії Левчик з гром. Фецулою з Картерет, Н. Дж., на боеву акцію 32.50

Ню Йорк Сіті. д. Дроботій переслав жертву, призначену як слідує: $2 Рідна Школа, $2 для Просвіти, а $1 яко податок 5.00

Ню Йорк Сіті. Д-р Мишуга переслав збірку, призначену на Рідну Школу 15.00

Йонкерс, Н. Й. о. Сполітакевич жертвував на Рідну Школу 3.00

Елизабет, Н. Дж. д. Кардаш переслав решту з збірки з листопадового свята, призначену на Інвалідів 2.30

Пеорія, Ілл. д. Бігун переслав від Тов. Укр. Робітників, від. 190 У. Н. С., збірку 10.00

Нортгемптон, Па. Тов. ім. Івана Богуна, від. 103 У. Н. С., жертвувало на Рідну Школу $5, а на інвалідів $5. Разом переслав д. Ґулька 10.00

Йонкерс, Н. Й. д. П. Федорко переслав податок від членів У. Н. Союза, відділ 12 .... 7.00

Клівленд, О. д. Коґут переслав на передплату „Сурми" $19.50, а на боевий фонд $6.50. Разом 26.00

Нюарк, Н. Дж. д. Сороколіт переслав збірку, призначену на Сироти $2, на Інвалідів $1, а на жертви львівського погрому $2 .... 5.00

Нюарк. Н. Дж. д. Скрипець переслав збірку, призначену на Рідну Школу 15.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Дубас переслав збірку з забави, уряджені членами Бр. св. Андрія Пер., на Інвалідів $10. а яко податок до Обєднання $86. Разом 96.00

Монтреал, Канада. д. Мех жертвував на Дім Укр. Інвалідів ... 100.00

Перт Амбой, Н. Дж. д. Буката переслав $10, призначених $5 для Просвіти, $3 на Школу, а $2 на боевий фонд, замісць святочних желань 10.00

Нанті Ґло, Па. д. Хандога переслав збірку від членів У. Н. П. на Інвалідів 14.40

Рутленд, Вт. д. Кінах переслав яко коляду на Рідну Школу $7, а для Просвіти $3. Разом 10.00

Дітройт, Міш. д. Михальчук переслав від Укр. Амер. Горожанського Клюбу в Гамтрамк збірку, призначену на Революц. Фонд .. 54.66

Бруклин, Н. Й. д. Бардак переслав від Укр. Демократ. Клюбу яко коляду на Рідну Школу $25. З протестаційного віча на Боевий Фонд $58.55. Разом 83.55

Ст. Луіс, Мо. д. Петрівський переслав від Укр. Горожанського Клюбу на Дім Інвалідів $100, на рев. фонд $50 і на Рідну Школу $50. Разом 200.00

Монт Кармел, Па. д. Воргач жертвував на інвалідів і на Рідну Школу 5.00

Дітройт, Міш. д. Нагайло жертвував на Інвалідів 2.00

Дітройт, Міш. д. Пристай переслав від д. Каменецького $1 як передплату на часопись „Сурму", і від себе на ту саму ціль $1. ... 2.00

Аллентавн, Па. д. В. Гришко замісць вінця на домовину бл. п. Михайла Угорчака на Рідну Школу 5.00

Перт Амбой, Н. Дж. д. О. Білоган замісць святочних желань на Рідну Школу і на Інвалідів 10.00

Нюарк, Н. Дж. о. Кушнір переслав від Укр. Прав. Церкви св. Вознесіння $20.20, п. Софія Бенз $5, а д. І. Фурта сколектував $4.07 на Укр. Інвалідів у Львові. Разом 29.27

Майнерзвил, Па. о. Гундяк переслав на Дім Інвалідів збірку, зібрану на Литопадовім Святі .. 64.21

Арнолд, Па. д. Федан жертвував на Рідну Школу $25, а для Просвіти $5 замісць святочних желань 30.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Гавришко яко різдвяний дар $2 Школа, $2 Просвіта, а $1 боевий фонд. Разом 5.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Мулик, чл. відділ 70 У. Н. С., яко коляду на Рідну Школу 10.00

Філя, Па. Ольга Клапко зложила на Рідну Школу $2, Інваліди $2, Діточий шпиталик $2, Револ. Фонд $2, Вязні $1 і на часопись „Сурму" $2. Разом 10.00

Аллентавн, Па. д. Пипюк переслав від Укр. Амер. Горожанського Клюбу з річного мітинґу на Дім Інвалідів $100, Просвіта $25, Школа $25, Сироти $25. Разом 175.00

Коґус, Н. Й. Церковна громада переслала збірку з панахиди для для Укр. Інталідів 10.00

Балтімор, Мд. д. Дмитрів переслав від членів Бр. св. Тройці, від. 320 У. Н. С., як коляду на політичних вязнів 16.00

Мінneаполіс, Мінн. д. Шміґановський переслав з забави в гр. Запорожана збірку, призначену на Просвіту 10.75

Клівленд, О. д. Ольховий переслав коляду на політичних вязнів від громади 50.00

Йонкерс, Н. Й. Укр. греко-кат. парохія св. Арх. Михаїла з коляди на Рідну Школу, інвалідів і сироти 100.00

Філя, Па. З вечері Першої сотні ім. Вітовського на боеву акцію 35.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Ілія Козак на Рідну Школу 3.00

Ню Йорк, Н. Й. Марія Скубова замісць вінця на домовину пок. М. Угорчака 5.00

Мілвіл, Н. Дж. З коляди на Рідну Школу 10.00

Гемтремк, Миш. д. Рубаха переслав від членів Укр. Демократичної Січи яко передплату на часопись „Сурму" 21.00

Клівленд, О. Від Сестрицтва Непор. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112 У. Н. Союза, яко дохід з балів на Дім Укр. Інвалідів 100.00

Ґери, Інд. д. Цебак переслав від Тов. ім. Т. Шевченка, від. 100 У. Н. Союза, на Інвалідів $10, пол. вязні $10. а Школа $5. Разом 25.00

Стемфорд, Конн. д. Кресан переслав яко коляду по $5 на Рідну Школу і Дім Укр. Інвалідів ... 10.00

Аліквіпа, Па. д. Вайт переслав збірку, призначену яко коляду на Рідну Школу 40.00

Зіґлер, Ілл. д. Олексяк переслав збірку на Рідну Школу 3.00

Брістол, Конн. д. Стасюк переслав збірку яко коляду по половині на Рідну Школу і інвалідів .. 36.50

Манчестер, Н. Г. д. Струк переслав яко коляду на Рідну Школу $2.50 і на Дім Інвалідів $2.50. Разом 5.00

Манчестер, Н. Г. п. К. Хричак переслала коляду на Р. Школу, котру заколядували школярики .. 27.00

Асторія, Лонг Айленд, Н. Й. Укр. Жіноча Громада $100 на Інвалідів, $13 на Рідну Школу, $12 на сироти. Разом 125.00

Йонкерс, Н. Й. Укр. Горожанський Клюб на Рідну Школу, Інвалідів і „Просвіту" 35.00

Сиракюз, Н. Й. д. Туркевич переслав збірку з протестаційного віча, призначену як слідує: $20 на боевий фонд, $5 на підтримання преси „Сурми", а $3 на передплату „Сурми". Разом 28.00

Нантикок, Па. п. Сьома переслав від Укр. Робітничого Союза, відділ 91, жертву, призначену $10 Рідна Школа, $10 пол. вязні і $10 для Укр. Інвалідів. Разом $30.00

Трой, Н. Й. о. Боднар переслав від кружка „Рідна Школа" коляду, призначену на Рідну Школу .. 26.00

Пітсбурґ, Па. д. Шпікула переслав від Тов. ім. І. Франка, від. 53 У. Н. Союза, яко коляду на Рідну Школу 5.00

Клівленд, О. д. Сподар переслав від Бр. св. Вас. Великого, від. 364 У. Н. Союза, коляду на Рідну Школу $25, для Військової Орґанізації $17.50 і для Інвалідів $17.50. Разом 60.00

Кемпбел, О. д. Ґренецко переслав коляду, призначену як слідує: Р. Школа $30, пол. вязні $15, а Сиротинець $17. Разом 62.00

Ст. Джозеф, Мо. д. Юркевич переслав як коляду на Р. Школу 8.50

Шикаґо, Ілл. д. Лоняк переслав збірку, призначену як слідує: на Школу $17, на Інвалідів $16, а на Сиротинець $9. Разом 42.00

Фініксвіл, Па. д. Цюх переслав від Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 321 У. Н. Союза, збірку, призначену на Дім Укр. Інвалідів 51.00

Дітройт, Міш. д. Кізель переслав від Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292 У. Н. С., $50 яко дар для Тов. Просвіти, а члени Братства зложили на ту саму ціль $15, а $5 на Інвалідів. Разом 70.00

Пітсфілд, Масс. д. Яремій переслав з Листопадового Свята збірку, призначену на Інвалідів $44.60, а з хрестин в гром. Яремія на Рідну Школу $4.10. Разом 48.70

Шенандоа, Па. д. Чорній переслав збірку, призначену на Рідну Школу 4.00

Разом зібрано з рамени Обєднання на рідний край у місяці січні 1929 р. $2,273.84.

ЗІ СПОРТУ.

Kojac received another great honor.

NEW BRUNSWICK, N. J. — George Kojac of New York City, the Olympic back stroke champ and member of Rutgers Swimming team has been elected President of the junior class at Rutgers for the coming year of 1930.

One of his swimming buddies of the Rutgers team has been elected vice-president.

M. Yadlowsky.

NANTICOKE, PA.

St. Nicholas A. C. of Nanticoke opend up season with a victory.

The St. Nicolas A. C. of the Ukrainian Church of Nanticoke, Pa. met and deafeated the Nanticoke Indians by the score of 5—3, Sunday afternoon, April 14.

B. Mgr.

Michael Welgoss.

Kojac the Leader In Record College Swimming Year.

The varsity swimming season of 1929, concluded with the championships of the California conference at Stanford a few days ago, stands out as the most brilliant in the annals of collegiate water sports. Records tumbled with amazing frequency. Some of the old marks were bettered several times and four of the new standards hung up beat not only the intercollegiate figures, but the world's records also.

George Koiac of Rutgers, Olympic back stroke champion, placed to his credit the most remarkable individual feats. Competing in 75-foot pools he twice shattered his own international dorsal record for 150 yards, dropping it from 1:393-5 to 1:39 and later to 1:38 2-5.

— Не можу задовго сидіти в ночі у клюбі, бо на другий день усі кости болять мене, а вас ні?

— Ні — бо я не жонатий.

— Що радите мені, пане вейтер: котлет чи баранячу печеню?

Вейтер: Візьміть гуляш, то матимете все разом.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЛУДЛОВ, МАСС.

Памяти Т. Шевченка.

Заходом товариства імени Івана Франка, відділ УНС, і діточої школи відбувся величавий концерт, присвячений 68 роковинам смерти Т. Шевченка. На заклик святочного комітету щиро відгукнулася українська громада міста Лудлов, чим вона дала доказ, що вона вміє шанувати память своїх великих мужів.

Програма концерту, що відбувся 23 березня б. р., була обширна й добре виконана. Свято розпочав промовою гр. Харко, який вказав на ціль та на значіння цього свята. Потім місцевий хор виконав кілька точок співу, а шкільні діти відограли сценічний образок „Тарас дитина".

Другу частину концерту розпочав учитель місцевої школи В. Петрусик, виголосивши довший реферат про життя, творчість і значіння Тараса Шевченка й його ролю у відродженню українського народу. Промову бесідника присутні вкрили оплесками.

В другій частині концерту шкільні діти виголосили ріжні декламації, а також виступали діточий хор та хор дорослих. Скрипкове сольо виконав С. Кульбанський.

Всі присутні залишилися дуже задоволені гарним виконанням святочної програми і в піднесеному, врочистому настрою розходилися до своїх домів.

Присутний.

Мрія і дійсність. — Уяви собі, що ти позичив мені пятьдесять долярів!

— Що? Пятьдесять долярів? Таж я не Форд і не Ракефелер. Віддай мені їх зараз.

